

Zanimivosti.

Januš Golec:

Grad Trakoščan.

Po Haložah je grad Trakoščan že od nekdanj v pregovoru. Ako ni Haložana dolgo iz cerkve ali odkod drugod, uprašujejo: Ali si bil v Trakoščanu, da te ni bilo tako dolgo? Ako je videl kedo kaj izredno lekega, pravijo: To je pa tako lepo, kakor v Trakoščanu.

Kje je Trakoščan, ki je med narodom v pregovoru radi odaljenosti in lepote?

Od železniške postaje Hajdina pred Ptujem se moraš peljati z vozom preko Leskovca in Cvetlina 24 km in si pred gradom Trakovščan v hrvatskem Zagorju. Na vse strani je Trakoščan do prometnejšega kraja oddaljen nad 20 km in od tod pregovor o njegovi oddaljenosti.

Grad je že od nekdanj last še danes zelo premožnih hrvaških grofov Draškovič. Zgodovinsko znan je že l. 1234, a je obstojal mnogo poprej. Pozidan je na živo skalo, ni bil nikdar razrušen in je do danes v najboljšem ter najlepšem stanju. Že pod rajno Avstro-Ogrsko je bil znamenitost. Trdili so, da je v cellem cesarstvu najboljša zgodovinsko ohranjen in najbolj dragoceno opremljen. Ogledavali so si ta biser srednjega veka: bogati Angleži, Francozi ter Amerikanci.

Kakor že omenjeno, stoji velika in veličastna grajska stavba na zaokroženem hribčku na živih skali. Hribček je spremenjen v mikaven park. Pred vhodom v grad še vidiš dvigalni most, kakor je bil običajen v srednjem veku. Preko mosta prideš do drugih železnih vrat, na katera je pritrjen v starih časih običajni, iz bron uliti ter umetniško izdelani trkač. Ako dvigneš napravo in jo spustiš po železnih vratih, odmeva močan udarec po cellem gradu. S trkačem so klicali vratarja. Ko ti odprejo ta vrata, zagledaš pred seboj zbirko topov, od tedaj, ko so se pojavili, do bronastih v novejšem času. Med topove so pomešani topiči za nekdanje radostno streljanje.

Krog in krog gradu je obzidje s številnimi strelnimi linami.

Notranjost gradu: viteška soba, sprejemnica, obednica, sobe za domačo gospodo in tujce so po zgodovinsko znameniti in dragoceni opremljeni okrašene tako dragoceno, da bi za izkupiček le samo ene navaden smrtnik živel celo življenje brezskrbno ter v izobilju kakor francoski bog.

Povsod po stenah in sobanah je orožje od zgodnjega srednjega veka do modernejših časov: sulice, dragoceni meči, helebarde, puške in pištole z dragocenimi uložki ter dragulji. Veliko je lepo izdelanih in popolnoma ohranjenih jeklenih viteških bojnih oprem. Ena je od viteza, ki se je udeležil križarskega pohoda v sveto deželo.

Vse polno je starih, bogato izrezljanih in kot novo dobro ohranjenih miz, omar, stolov in postelj.

Koj v prvi sobi je stara ter bogata knjižnica. Shranjene so še vse listine ter pisma na grofe Draškoviče od raz-

nih cesarjev, kraljev ter mogočnjakov do predzadnjega avstro-ogrškega cesarja Franca Jožefa I.

Slik starih, posvetnih ter svetih, oljnatih in bakrorezov, pa tudi novodobnih je po vseh stenah skoro da preveč. V knjižnici je visoka oljnata slika iz leta 1665. Spodaj leži mrtev v polni bojni opremljen zgodovinsko doznani ustanovitelj rodu Draškovičev in je pri truplu letnica 1234. Iz njegovega srca raste mogočno deblo. Na deblu so slike Draškovičev od leta 1234 skoro do danes. Po steblu navzgor so podobe onih, ki so bili gospodarji na gradu ter imeli družine. Na stranskih vejah vidimo glave duhovnikov, opatov ter škofov iz rodbine grofov Draškovič.

Lovska zbirka v rogovju, nagačenih živalih ter ptičih in v slikah je zelo, zelo bogata in jo vidiš po vseh hodnikih.

Porcelan, namizno orodje, prti, preproge, zavese, posteljne opreme so za navadnega človeka neprecenljive vrednosti.

Na sredini grajskega dvorišča je v živo skalo usekan in 22 m globok vodnjak.

Za temeljiti pregled gradu in njega vsebino bi človek rabil dobrega pol leta in ne par ur.

Lahko trdim, da sem videl med vojno po Madžarskem, Galiciji ter Rusko-Poljskem veliko najbogatejših gradov, a doslej še nobenega, ki bi se lahko vsaj primerjal, kaj šele kosal glede zgodovinskih znamenitosti in bogastva s Trakoščanom.

Pod grajskim gričem se razteza par km dolgo, 8 m globoko in 48 oralov obsegajoče mično jezerce. V jezercu gojijo krape, po trstinju gnezdi in se skrivajo divje race in se bahavo šopirita dva labuda. Jezerce je obdano od gozda in prevažajo po njem splave za turbinsko žago, katero goni voda iz jezera.

Velikanski ribnik ali jezerce izpraznijo radi rib vsako peto leto. Voda odteka najmanj 5 dni, a predno se zopet napolni, rabi nekaj 10 in 10 dni. Po globokejših tolmunih, ki se ne dajo izprazniti, se skrivajo težki krapci ter ščuke.

Trakoščansko jezerce je eno najmičnejših, kar sem jih videl.

Radi umnega ribogojstva je poleg glavnega ribnika še 5 manjših.

Pri gradu je še danes 2600 oralov gozda in od tega 70 odstotkov smrek ter jelk.

Veliko njiv in travnikov je vzela agrarna reforma. Vinogradov je 28 oralov.

Grad Trakoščan zasluži, da si ga ogleda vsak Slovenec, kateremu je za zgodovino, stare ter novejša dragocenosti. Ako živita lepota in dragocenosti trakoščanske graščine že stoletja v slovenskem pregovoru po razsežnih Haložah, potem je gotovo ta znamenitost še danes vredna obiska in vsaj površnega ogleda!

Traki za misale, lepi svileni, 8 za knjigo, so dospeli. Stanejo 85 Din. Naročajo se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Koraljni otoki.

Bogzna, koliko tisoč in tisočletij že obstoja naša majka zemlja. V raznih dobah je prestala tisočletja mrazu ter toplote. Razne spremembe v temperaturi so tudi spreminjale njeno zunanost. Celi deli zemlje so se pogreznili; zopet drugi so se dvignili iz morskih globin na površje. Stvarnik je pustil vzrasti nove dele sveta, katere je odkazal človeštvu v bivališča.

Najlepši in najboljši dokaz za trditve, da vstajajo iz dna morij novi deli zemlje — sveži svetovi, so nam takozvani koraljni otoki.

Koraljne otoke vidimo v najbolj toplih morjih Indijskega ter Velikega ali Tihega Oceana od Indije do Južne Amerike.

Kedo je povzročitelj stotine koraljnih otokov?

Učenjaki so se prepirali do sredine prejšnjega stoletja: ali je ustvaritelj koraljnega otoka rastlina ali žival? — Danes so dognali naravoslovci, da so stavbeniki koraljnih otokov živalice, ki spadajo v vrsto morskih polipov.

Korala je majhna cevka, ki doseže 2 cm dolžine. Zgornja luknjica cevke so usta. Krog ust so mali ter fini lističi, ki se imenujejo tentakli. S pomočjo ustnih lističev povzročajo živalca vrtničke v morski vodi in usesava na ta način za življenje potrebno prehrano. — Korala se nekako sama pritrdi na dno morja na: skale, kamenje, da, na stene potopljenih ladij. Na zunaj izločuje koraljni polip apnene snovi, kakor to opazujemo pri raznih školjkah.

Od koral izločeni apnenec ima rdečo barvo pri takozvani »plemeniti koralici«, katere nosijo ženske na vrvcih okrog vratu. Pri nas na deželi pravijo ljudje: ovratnica je iz rdečih koravd.

Ako naj povzročijo korale nastanek celega otoka, so potrebne za tak nastanek in ustvarjenje milijarde in milijarde živalic, ki so se naselile na skupnem mestu na dnu morja. Iz skupnega življenja več milijard koral vzrastejo koralni panji. Koralni panj raste ter se širi precej naglo. Na starih panjih poženejo novi — sveži. Stare in izživele živalce poginejo.

Sedaj je treba odgovoriti na vprašanje: kako se povspnejo majčkeni podmorski zidarji in stavbeniki na površino morja?

Po letih in letih se gromadi en koralni panj na drugega, dokler ni doseženo površje. Kakor hitro prilukajo korale nad morsko gladino, se naselijo na njih pri razburkanju morja, pri njegovem dviganju ter padanju (plima in oseka) vsakojake morske rastline. Na ta način so nastali tekom tisočletij in vzrastli iz morskih globin stoteri koraljni otoki v Indijskem ter v Tihem Oceanu.

Razni morski toki so nanosili na površje koral semena palm, sadnih ter drugih dreves in rastlin. Ko je bil koralni otok odet z rastlinami, osenčen z drevjem, so priletele nanj ptice, so je naselil človek in ta je pripeljal s časom na otok še vse mogoče vrste živali.

Koraljni otoki so pojav najbolj južnih morij le radi tega, ker je predpogoj življenju koralnjega polipa izredna luč in kar najbolj vroče podnebje.

*

Največja železnica.

Ameriške združene države imajo 600 železniških družb, ki so vse zasebne. Kar se tiče tehnične in trgovske organizacije, so ameriške železnice enake. Največja družba je »Pennsylvania Railroad Company«. V njene železniške naprave je uloženi nad 2 milijona dolarjev, to je 10,5% vseh investicij drugih železniških družb. »Pennsylvania« je bila prva družba, ki je upeljala v železniški promet vse najbolj moderne naprave ter iznajdbe.

Pri družbi je zaposlenih 213.947 uslužbencev. Njih plače znašajo letnih 373.875.686 dolarjev, pokojnine na leto 4.761.996 dolarjev. »Pennsylvania« posedata sledeči vozni park: 7347 lokomotiv, 8121 osebnih vagonov, 271.318 tovornih, 4956 težjih tovornih in 400 raznih voz.

Na leto se vozi po tirih te družbe: 140.184.622 potnikov, 229.509.596 ton tovara in 7 milijonov paketov, to znači 17% potniškega prometa in 11% tovarnega v vseh Zedinjenih državah.

Železniške proge družbe letijo preko največjih industrijskih središč in krajev, v katerih prebiva 60 milijonov ljudi. Vseh postaj je 4500. »Pennsylvania« veže 20 mest z nad 100 tisoč prebivalci, 150 mest z nad 10 tisoč prebivalci in 263 mest s 5000 prebivalci.

Ameriški ekspresni vlaki družbe »Pennsylvania« imajo poleg salonskih, spalnih, jedilnih voz še vagona za pušenje in za razgled. Potnikom so na razpolago: kopalnice, brivci, pisalne mize in telefonske zveze z vsako postajo. Radijo naprave se pri ameriških vlakih niso obnesle in so jih opustili. Treba je še posebej poudariti, da so ameriške železnice: varne, hitre, komode in je takoj zveza v vsako poljubno smer.

*

Krive sodbe o živalih.

Škorpion.

Po celi Sloveniji je posebno živinorejem znan škorpion. Ob severni meji pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu so bili in najbrž so še gotovi živinski sejmi, ko so prodajali kmetje v steklenicah škorpione. Pri Sv. Duhu je bilo na prodaj tega strupenega mrčesa, kolikor ga je kedo hotel. Na škorpiona v steklenici so nalili oljčnega olja in izpostavili steklenico nekaj časa solncu. Šla je med ljudstvom govoriča, da se v steklenico zaprti škorpion s pikom sam usmrti, strup iz njegovega repa se razlije ter pomeša z oljem. Škorpionovo olje je posebno zdravilo, ako govedo piči kača, če mu oteče grlo itd.

Vera v škorpionov samomor in zdravilno moč njegovega strupa je med preprostimi slovenskim narodom že prastara.

Zanimivo je tudi, kaj nam vedo poročati o škorpionu razni naravoslovci in znanstveniki.

Dr. Wills je služil kot zdravnik 15 let v Perziji pri telegrafski družbi »Overland«. Čul je od Šveda dr. Favergrena, ki je bil dalje časa v perzijski službi, da si ujeti, kot raki veliki škorpioni, ki so doma v Perziji, v ujetništvu sami s pikom končajo življenje.

Dr. Willsu je prinesel nekdo prav velikega črnega škorpiona. Napravil je z opeko tlakovano ognjišče in v razdalji pol lakta od sredine je natrosil v krogu gorečega oglja. Da bi opeka ne bila na sredini prevročna, jo je omočil z vodo in nato izpusil na ognjišče v steklenico zaprtega škorpiona. Žival je tekla trikrat okrog gorečega oglenja, se ustavila na sredini, zvila rep proti glavi, se pičila in obležala pri priči — mrtva.

Naravoslovec Biddie v Madrasu v Indiji je imel velikega škorpiona pod steklenim zvoncec. Vzel je stekleno lečo, zbral solnčne žarke skozi steklo ter spekel žival na gornjem delu telesa. Kakor hitro je čutil škorpion opekline, je dvignil rep in se usmrtil z — lastnim strupom.

Od tod domneva, da je škorpion kot jetnik samomorilec.

Celo zadevo so sedaj enostavno razjasnili.

Škorpion prime sovražnika ali plen s prednjimi škarjami. Koj nato dvigne s trupom oboroženi rep preko glave in usmrti jetnika. Ako začuti škorpion v ujetništvu izredno vročino kje na telesu, je prepričan, da se ga je lotil sovražnik na dotičnem mestu. Po občutku opekline si zasadi sam strupeno želo v lastno telo in pogine.

Taka je resnica s samomorom pri slovenskih živinorejcih znanem škorpionu.

Druge živali.

Karl Hagenbek, ki se je pečal veliko z ujetimi divjimi živali, pripoveduje tole:

V kletko zaprta pisana hijena je začela lepega dne s tako naglico z zobmi česati meso s sebe, da je poginila in jej ni bilo pomoči. Časopisje je razbohnalo vest o samomoru najbolj divje zverjadi. Hagenbek povdarja sam, da so se hijeni uneli možgani, so jej radi tega utrpili nekateri deli telesa in v podivjanosti si je žival brezčutne kose mesa sama iztrgala.

Znano je tudi, kako levi, tigri in druga zverjad buta in se zaganja ob kletko, ako pride že bolj odrasla v ujetništvo. Tega ne dela iz samomorilnega namena, ampak iz hrepeneja po svobodi, za katero je ustvarjena.

V severnih krajih živi takozvani leming (vrsta miši) in po gozdovih sirska veverica. Živalce se sčasoma tako razmnožijo, da jim postane kraj bivanja pretesen. Lepega dne se odpravijo v milijardah od starejših sorodnikov in se spustijo na potovanje. Ko pridejo do reke, jih poskače na stotisoče v vodo, utonejo in preko nagromadenih mrličev poskačejo druge živalce na — drugo stran.

To nikakor ni samomor, ampak nagon, doseči prikladen kraj za novo naselbino.

V Solutre nad francoskim mestom Lijon v dolini reke Rone so izkopali 40

tisoč okostnjakov divjih konj iz prazgodovinske dobe. Časopisje je trdilo, da so se živali usmrtile same.

Proti tej trditvi ugotavlja profesor Wiemann sledeče: Na severu v Laplan diji beži pred enim volkom zasledovalcem na stotine severnih jelenov. Ako pridrvijo na pobegu pred prepad, poskačejo eden za drugim vanj in se ubijejo.

Gotovo je tudi onih 40.000 konj naglalo v neprostovoljno smrt kar celo krdelo jamskih hijen, ki so se podile za divjimi konji v predzgodovinskih dobah.

Koliko divjih kozlov ali koz najdemo nad najbolj globokimi prepadi poginje njih v hudi zimi od lakote. Žival izstrada in nikdo še ni trdil, da bi se bil pogljal gams od lakote v prepad.

Pri izbruhu požara se ne da živina iz hleva, posebno ovce ter svinje ne. In zakaj to? Živalim je pojav plamena, dima, vročine nekaj izrednega. Ako pa še živina vidi plamen zunaj hleva, se sploh ne da ven, ker se čuti varno edino le v hlevu, kamor se je zatekala nemoteno že dolgo.

— — —

Živimo v žalostni povojni dobi množic se samomorov. Brezverci skušajo upravičiti samomorilno manijo s tem, da trdijo in pišejo, da se tudi živali naveličajo življenja in si ga same prostovoljno končajo. Na zgorajnih vzgledih vidimo, kaka brezvestna izimšljotina je trditev: živali so samomorilke.

Samomor je preišljen in nasilen poseg v življenje.

Žival ima dva nagona: ploditve in samoobrambe in se niti najmanj ne zaveda, kaj in kaka je smrt!

*

Redka zbirka.

Našim čitateljem je znano, da se pečajo naravoslovci in tudi drugi bogatejši ljudje z različnimi zbirkami: metuljev, hroščev, ptičev, rastlin itd. V Monakovem na Bavarskem so odkrili te dni moža, ki posedata v celi Evropi največjo zbirko stenice. Ni naravoslovec, ampak knjigotržec.

Stenice Monakovčana so seve nabodene na iglah in shranjene po lepih ter snažnih omarah. Opremljene so z latinskimi imeni in natančno je zabeležen tudi njihov rojstni kraj. Kralj stenice je posestnik 40.000 živalic in med temi jih je veliko takih, ki so redkost ter posebnost. Naravoslovje pozna 20 tisoč vrst stenice, bavarski knjigotržec jih pa ima še enkrat toliko in po njegovi trditvi jih je gotovo še celo trikrat toliko. Polje stenice je še presneto neraziskano.

V zbirki niso samo navadne rujave posteljne stenice, ampak tudi rumene, modre in zelene. Nekaterne vrste so opremljene z blestečim oklepom. So stenice, ki imajo na hrbtu po kačje zakrivljene črte, vse mogoče risbe, pike: bele in črne. Najbolj redka stenica je doma po pogorju Himalaja nad Indijo, je srednje velika in svetlikasta. Sploh so stenice zelo različne velikosti. Nekaterne so le neznatne pikice, druge se razvijejo v dolžino 12 cm. Velike vrste

je najti po južni Ameriki. Ako razprostre južnoameriška stenica peruti, je podobna našemu netopirju. Ugriz mrlesa povzroča na človeškem telesu metja.

Stenice se ne razlikujejo le po barvi ter velikosti, ampak tudi po zunanji obliki.

Kralj stenice je lastnik štirioglate ste

nice, druge so podolgovato okrogle kakor slive.

Ni treba misliti, da se preživljajo vse stenice s človeško krvjo. Največ teh sitnežev napade žuželke, rastline ter cvetlice.

Ena vrsta stenice plava po vodi.

Ako je tako ogromno število steničnih vrst, jih človeštvo ne bo nikdar zatrla in iztrebilo.

kega napora v službi božji, skoro vsakega premagovanja samega sebe! Slabo znamenje to! Znamenje, da je Sveti Duh še malo prevzel naše duše. Kako je treba, da v teh dnevih, ki so posvečeni Sv. Duhu, iskreno prosimo, da nas prevzame in prenovi s svojim božjim ognjem.

Andrej Bobola.

Spominski dan 21. majnik.

Narodil se je Andrej leta 1590 v pokrajini Sandomirski na Poljskem. Njegova rodbina se je vedno odlikovala s pristno krščanskim mišljenjem, zato je bil Andrej tudi globoko verno vzgojen in je kmalu kazal veliko pobožnost in vzgledno krščansko življenje. Bog ga je zato poplačal s poklicom v redovni stan. Stopil je v jezuitski red in si je prizadeval posebno za to, da bi postal v vsem podoben Kristus. Tako se ni čuditi, da je napredoval v sveti čednosti in da je kar gorel apostolske gorečnosti, ko je bil leta 1622 posvečen v duhovnika. Najprej je deloval z velikimi uspehi v Vilni za spreobrnjenje krivovercev in grešnikov. Ko je v Vilni izbruhnila kuga, je s tako požrtvovalnostjo skrbel za bolnike, jih tolažil, jim delil sv. zakramente, a jim tudi drugače stregel, da se je kuga prišla tudi še njega. A vendar ni umrl, ker mu je božja previdnost odločila še veliko nalogo in veličastnejšo smrt.

Poljska je imela takrat veliko trpeti od vpadov raznih ruskih tolpa, ki so vpadale na Poljsko in nadlegovale prebivalce predvsem radi njihove katoliške vere. Na svojih pohodih so te tolpe napadale posebno samostane in jih skušale uničiti. Morili so z veliko grozovitostjo duhovnike in redovnike, med temi tudi 30 do 40 jezuitov. V takih razmerah je deloval Andrej Bobola. Hodil je od kraja do kraja, hrana sta mu največkrat bila kruh in voda, prenočeval je velikokrat pod milim nebom. Bog je blagoslovil delo in žrtve svojega gorečega služabnika. Mnogo zastaranih grešnikov se je spreobrnilo, dobri verniki so hrepeneli še po večji popolnosti in mnogo onih, ki so bili ločeni od kat. Cerkve, se jih je zopet povrnilo. Pri sovražnikih Cerkve pa so netili ti vspehi »lovca duš«, kakor so imenovali Andreja, veliko zavist in sovraštvo in so sklenili, da ga bodo spravili s pota. — Pridrla je zopet ruska tolpa, ki je imela nalogo, da vjame in umori Andreja. Dobili so ga na potu v mesto Janov. Najprej so ga pobili na tla, nato so ga privezali k drevesu in ga pretepali tako neusmiljeno, da je tekla kri kar v curkih na tla. Ko so si tako ohladili nad nedolžno žrtvijo prvo jezo, so ga začeli s šibami tepsti po glavi, da so se kmalu pokazale gole kosti. Takega so potem vlekli v Janov. Tam so zahtevali od njega, da odpade od kat. Cerkve, on pa je mlo prosil in rotil svoje mučilce,

naj vendar spoznajo svojo zmoto in se vrnejo v kat. Cerkev. To je njihovega načelnika tako raztogotilo, da je s sabljo zamahnil po Andreju, ki se je pod silnim udarcem zgrudil na tla. Zatrjeval pa je še naprej, da je pripravljen za katoliško vero umreti. Njegovo k nebesom uprto oko je jezilo enega izmed njegovih rabljev; zato je potegnil bodalo in Andreju iztaknil oko. Toda vse to je bil šele začetek njegovega mučeništva.

Vlekli so ga nato v neko klavnico in ga raztegnili na mesarsko klop. Z baklami so mu žgali kožo na prsih in na straneh. Med krohoto so mu izrezali na glavi nekaj kože in ravno tako na rokah. Andrej je vse prenašal mirno in stanovito, iskreno je v teh mukah molil in prosil po Jezusovem vzgledu odpuščanja svojim mučiteljem. To jih je pa razjezilo do besnosti. Izrezali so mu kožo na hrbtu, v rano pa so natlačili na drobno razrezano slamo. Pod nohte na rokah in nogah so mu zabijali lesene žrebljčke, odrezali so mu ušesa in nos in skoz rano vzadi na vratu so mu iztrgali jezik. Ko so videli, da njihovi žrtvi ne bije srce, so mu zabili vanje velik žrebelj in so ga nato kakor divji začeli sekati s sabljami, dokler ni v teh neizrečenih mukah izdihnil svojo junaško dušo 16. majnika 1657.

Bog je začel svojega neustrašenega spoznavalca takoj po njegovi smrti poveljevati s čudeži. Leta 1719 so uradno odprli njegov grob. Truplo njegovo ni bilo čisto nič segnito. Medtem ko so trupla, ki so bila pozneje pokopana, že čisto razpadla, ravno tako lesene rakve, med njimi tudi Andrejeva, ni bilo na njegovem truplu opaziti še nobenih sledov razpadanja. Koža na njegovem truplu je bila še kakor sveža, udje ne kakor pri mrliču trdi, temveč gibčni. Ljudje so začeli mučenika Andreja častiti in se je na njegovo priprošnje zgo dilo več čudežnih uslišanj. Pozneje so njegovo truplo prepeljali v Potock, leta 1920 pa so ga zavlekli v nek muzej v Moskvo. Papežu Piju XI. pa se je posrečilo, da je dobil svete ostanke nazaj, ki jih je dal prenesti v Rim, kjer so sedaj dostojno pokopani v cerkvi jezuitskega reda. Leta 1853 je bil Andrej Bobola prištet blaženim in se obhaja njegov spomin 21. majnika.

Človek kar stmi nad junaštvom, ki ga je kazal blaženi Andrej Bobola v svojih nečloveških mukah. Vemo, da to ni bila samo človeška moč, temveč da je bila to pomoč Sv. Duha, kakor je obljubil Kristus: »Prejeli bote moč Sv. Duha, ki bo prišel v vas, in mi bote priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji in do koncev sveta.«

Kaj pa mi? Kako smo nepotrpežljivi že v malih križih, kako se bojimo vsa-

Nov mučeniški svetnik. Dne 21. aprila t. l. je papež Pij XI. izdal odlok, da se proglasi blaženim armenski župnik Kozma Karboniano. Ta je bil prej armenski razkolnik, nato je našel pot k katoliški edinosti, bil goreč dušni pastir in je umrl mučeniške smrti dne 5. novembra 1707. Sv. Oče je v svojem govoru povdarjal, da je bil ta mučenik nekaj časa čisto pozabljen, da je pa Bog v zadnjih časih z izrednimi dogodki pokazal svojo zvestobo napram svojemu zvestemu služabniku in poskrbel, da bo pozabljeni mučenik kmalu užival največjo slavo na svetu in da moramo tudi mi, tudi v težavah, upati na to božjo zvestobo.

Proslava Don Boska. V Rimu že delajo velike priprave za dan 2. junija, ko bo Don Bosko proglašen blaženim. V cerkvi Srca Jezusovega, ki jo je pozidal Don Bosko na željo Pija IX., bo slavnostna tridnevica. V Rimu pričakujejo za te dneve do 70.000 romarjev, večinoma bivših salezijanskih gojencev. Dne 9. junija pa bo velika proslava v Turinu, kjer je Don Bosko večinoma živel in deloval. Prenesli bodo njegove ostanke iz salezijanske misijonske cerkve v cerkev Marije, Pomočnice kristjanov, poleg materine hiše salizejancev.

Krščansko žensko gibanje. Na Nemškem so slavili dne 5. maja 25letnico nemške krščanske ženske zveze, ki skrbi za krščanskega duha med ženstvom. V Belgiji pa so te dni obhajali 10letnico krščanskega ženskega združenja, ki ga je ustanovil veliki kardinal Mercier in ki ima nalogo skrbeti v krščanskem duhu predvsem za delavske žene. Združenih je v tej zvezi nad 29.000 žen, ki v 20 odsekih skrbijo za razne potrebe delavskih žen. V Bruslju imajo 150 skupin, ki zelo živahno delujejo, imajo za delavke skupne kuhinje, jim oskrbujejo dobro berilo, posredujejo službe in delo, učijo v kuhanju, šivanju itd. itd. Krščanska ženska zveza se je ustanovila tudi na Kitajskem in izdaja svoj poseben list »Ženske pravice«, v katerem se borijo proti nečastnemu postopanju napram ženi, kakor je še na Kitajskem v navadi, proti prodajanju otrok in drugim razvadam.

Važna naloga katoličanov. Beneški patriarh je izdal povodom zlate maše Sv. Očeta pastirsko pismo, v katerem povdarja, da je ena najvažnejših nalog in dolžnosti katoličanov sedanjega časa, da sodelujejo pri dobrih časnikih in da jih pomagajo širiti. Pravi, da je to delo sedanjemu papežu zelo pri srcu in pravi nazadnje: »Zato čitajte krščanske časnike, dobre mesečnike in knjige in se držite gesla: Ven iz krščanskih hiš s časniki, ki zastrupljajo duha in srce!«

Šolska nedelja. Na Nemškem so obhajali dne 5. maja takoimenovano šol-